

Državljanin države koja nije država članica EU-a, član obitelji građanina Unije, može imati pravo na boravak u državi članici u kojoj je taj građanin boravio prije nego što je, uz svoje izvorno državljanstvo, stekao i državljanstvo te države članice

Uvjeti pod kojima se to pravo odobrava ne smiju biti stroži od onih predviđenih Direktivom o pravu na slobodno kretanje građana Unije

Toufik Lounes, alžirski državljanin, ušao je u Ujedinjenu Kraljevinu 2010. s vizom za posjetitelje u trajanju od šest mjeseci. Nakon isteka tog razdoblja ostao je nezakonito na britanskom državnom području. P. N. Ormazábal, španjolska državljanka, uselila se u Ujedinjenu Kraljevinu kao studentica 1996. Od 2004. ondje boravi i radi u punom radnom vremenu. Ona je 2009., uz svoje španjolsko državljanstvo, naturalizacijom stekla britansko državljanstvo.

T. Lounes i P. N. Ormazábal vjenčali su se 2014. Nakon vjenčanja T. Lounes zatražio je da mu se kao članu obitelji državljanina EGP-a (Europski gospodarski prostor) izda boravišna iskaznica u Ujedinjenoj Kraljevini.

Dopisom od 22. svibnja 2014. britanski ministar unutarnjih poslova obavijestio je T. Lounesa da je taj zahtjev odbijen. U tom je dopisu bilo navedeno da se prema britanskom zakonu kojim je prenesena Direktiva o pravu na slobodno kretanje građana Unije¹ P. N. Ormazábal, otkad je stekla britansko državljanstvo, više ne smatra „državljanom EGP-a”. Stoga ni T. Lounes nije mogao zahtijevati boravišnu iskaznicu kao član obitelji građanina EGP-a.

T. Lounes je protiv odluke od 22. svibnja 2014. podnio tužbu High Court of Justice (England and Wales) (Visoki sud, Engleska i Wales). Budući da je imao sumnje u vezi s usklađenošću te odluke i britanskog zakonodavstva s pravom Unije, taj je sud Sudu uputio to pitanje.

U svojoj današnjoj presudi Sud najprije podsjeća na to da Direktiva ne daje nikakvo samostalno pravo članovima obitelji građanina Unije koji su državljani države koja nije država članica EU-a, nego samo prava izvedena od prava koja uživa dotični građanin Unije na temelju ostvarivanja svoje slobode kretanja.

Zatim, Sud navodi da su u skladu s Direktivom nositelji prava koja ona dodjeljuje građani Unije koji se useljavaju ili borave u „državi članici različitoj od one čiji [su državljani]” i članovi njihovih obitelji koji ih prate ili im se pridružuju². Nadalje, Sud naglašava da Direktiva, koja propisuje uvjete ostvarivanja prava građana Unije na slobodno kretanje i boravak na državnom području država članica, nema za cilj urediti boravak građana Unije u državi članici čiji su državljani s obzirom na to da oni takvo bezuvjetno pravo uživaju na temelju međunarodnog prava. Stoga, Sud smatra da Direktiva propisuje samo uvjete za ulazak i boravak građanina Unije u državama člancima koje su različite od one čiji je državljanin i da ona ne dopušta zasnivanje izvedenog prava na boravak u

¹ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavlja[n]ju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL 2004., L 158, str. 77.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 42. i ispravak SL 2016., L 87, str. 36.)

² Vidjeti članak 3. stavak 1. Direktive 2004/38.

korist državljana države koja nije država članica EU-a, članova obitelji građanina Unije, u državi članici čiji je državljanin.

Stoga, iako je u ovom slučaju nesporno da je P. N. Ormazábal ostvarila svoju slobodu kretanja kad je 1996. iz Španjolske otišla u Ujedinjenu Kraljevinu i da je imala svojstvo „nositelja prava” iz Direktive sve dok nije stekla britansko državljanstvo, Sud navodi da ona otada boravi u jednoj od država članica čija je državljanica i da ondje, na temelju međunarodnog prava, ima bezuvjetno pravo na boravak.

Sud, dakle, smatra da, **otkad je P. N. Ormazábal stekla britansko državljanstvo, njezin boravak više ne može biti uređen Direktivom i ta se direktiva više ne primjenjuje na njezinu situaciju.** Taj se zaključak ne može dovesti u pitanje okolnošću da je P. N. Ormazábal iskoristila svoju slobodu kretanja tako što se uselila i boravi u Ujedinjenoj Kraljevini te je uz britansko državljanstvo zadržala i svoje španjolsko državljanstvo, s obzirom na to da od stjecanja tog državljanstva P. N. Ormazábal više ne boravi u „državi članici različitoj od one [čija je državljanica]” u smislu Direktive i stoga više nije obuhvaćena pojmom „nositelj prava” te direktive. **Posljedično, njezin bračni drug, T. Lounes, ne može imati izvedeno pravo na boravak u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju Direktive.**

Međutim, Sud smatra da valja utvrditi može li se T. Lounesu priznati **izvedeno pravo na boravak u toj državi članici na temelju članka 21. stavka 1. UFEU-a** koji svakom građaninu Unije daje pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica. S tim u vezi, on podsjeća da **državljanin države koja nije država članica EU-a, član obitelji građanina Unije, u određenim slučajevima može imati izvedeno pravo na boravak na temelju te odredbe kada je odobravanje takvog prava nužno da se dotičnom građaninu Unije osigura da u njoj može stvarno ostvariti svoju slobodu kretanja i prava koja taj građanin ima na temelju navedene odredbe.**

Sud smatra da koristan učinak prava koja građanima Unije dodjeljuje članak 21. stavak 1. UFEU-a, osobito onog na vođenje normalnog obiteljskog života u državi članici domaćinu, na način da ondje uživaju prisutnost svojih članova obitelji, zahtijeva da građanin, kao što je P. N. Ormazábal, u državi članici domaćinu može nastaviti uživati to pravo nakon što je, uz svoje izvorno državljanstvo, stekao državljanstvo te države članice i, osobito, da može graditi obiteljski život sa svojim bračnim drugom, državljaninom treće zemlje, tako da se njemu odobri izvedeno pravo na boravak.

S tim u vezi, Sud drži da bi svako suprotno tumačenje s jedne strane dovelo do toga da se s P. N. Ormazábal postupa na isti način kao s britanskim državljaninom koji nikada nije otišao iz Ujedinjene Kraljevine, zanemarujući okolnost da je ona ostvarila svoju slobodu kretanja nastanjujući se u toj državi članici i da je zadržala svoje španjolsko državljanstvo. S druge strane, smatrati da bi se građanin Unije, u situaciji P. N. Ormazábal, morao odreći prava na vođenje normalnog obiteljskog života u državi članici domaćinu jer se naturalizacijom u toj državi članici nastojao dublje integrirati u njezino društvo bilo bi u suprotnosti s logikom postupne integracije koju zagovara članak 21. stavak 1. UFEU-a.

Stoga, Sud smatra da **državljanin države koja nije država članica EU-a, u situaciji T. Lounesa, može imati izvedeno pravo na boravak u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju članka 21. stavka 1. UFEU-a pod uvjetima koji ne smiju biti stroži od onih koji su predviđeni Direktivom za odobravanje takvog prava državljaninu države koja nije država članica EU-a, članu obitelji građanina Unije koji je ostvario svoje pravo na slobodno kretanje nastanivši se u državi članici koja je različita od države čiji je državljanin.**

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708